

LCRM – Legal Resources Centre from Moldova

CtEDO: Judec?torii trebuie s? verifice minu?ios argumentul cu privire la provocarea în comiterea de infrac?iuni

paik · Tuesday, March 15th, 2016

În hot?rârea *Morari c. Moldovei*, din 8 martie 2016, reclamantul a fost condamnat pentru confec?ionarea ?i vânzarea unui act de identitate fals (pa?aport românesc). CtEDO a constatat c? reclamantul a fost, de fapt, provocat de agen?ii statului, contrar art. 6 § 1 CEDO. În această hot?râre CtEDO a detaliat modul în care judec?torii trebuie s? examineze argumentele cu privire la provocarea unei infrac?iuni.

În fapt

În ianuarie 2008, poli?ia din or. B?l?i, a plasat un anun?, într-un ziar, cu textul „Ajutor în ob?inerea pa?aportului român-bulgar”, urmat de un num?r de telefon. Anun?ul urm?rea scopul de a captura un grup criminal specializat în falsificarea documentelor oficiale. Reclamantul dorea s? ob?in? un pa?aport str?in ?i a în?eles anun?ul ca pe o ofert? de asisten?? pentru aceasta. El a telefonat la num?rul de telefon din anun?, la care a r?spuns E., un ofi?er sub acoperire. El a în?eles de la E. c? ?i acesta dorea s?-?i fac? pa?aport. Cei doi s-au în?eles s? ia leg?tura dac? vor g?si o modalitate mai u?oar? de ob?inere a pa?aportului românesc. Ulterior, un prieten al reclamantului l-a recomandat pe Z., care putea facilita ob?inerea pa?aportului românesc. Fiind sunat mai târziu de E., reclamantul i-a comunicat despre Z ?i i-a propus lui E. s?-l contacteze direct. E, îns?, a refuzat pe motiv c? nu are bani ?i i-a recomandat o alt? persoan?, T., un alt ofi?er sub acoperire, care avea nevoie de pa?aport românesc. E. i-a propus reclamantului ca acesta s? fie intermediarul între Z. ?i T. contra unei sume de bani.

În ziua în care reclamantul a transmis pa?aportul lui T., primul a fost re?inut. La 17 decembrie 2008, Judec?toria B?l?i, l-a g?sit vinovat pe reclamant de participarea la falsificarea ?i vânzarea unui pa?aport românesc ?i i-a aplicat o amend? de EUR 200. Instan?ele superioare au men?inut sentin?a ?i au respins argumentele reclamantului cu privire la faptul c? acesta a fost provocat. Judec?torii au refuzat s? audieze agen?ii sub acoperire în instan?? ?i ?i-au rezumat pozi?ia prin faptul c? reclamantul primul a sunat la anun?ul din ziar.

În drept

Reclamantul a pretins c? a fost provocat s? comit? infrac?iunea de c?tre agen?ii statului, contrar art. 6 § 1 CEDO. CtEDO a subliniat c? admiterea de c?tre instan?ele de judecat? unor probe (de ex.

probe obținute în urma maltratării sau a provocării de către poliție) poate duce la un proces inechitabil. În acest sens contează considerentele din care s-a decis inițierea măsuri speciale, comportamentul agenților statului, precum și modul de examinare a cauzei în judecată.

CtEDO a reiterat că incitarea la comiterea unei infracțiuni are loc atunci când agenții statului nu au un comportament pasiv, ci incită la comiterea unei infracțiuni o persoană care altfel nu ar fi comis-o. Potrivit CtEDO, nu reprezintă un comportament pasiv: **(1) preluarea inițiativei de a contacta reclamantul, (2) propunerea repetată în pofida refuzului inițial, (3) încurajarea insistentă, (4) promisiunea unui câștig financiar de genul măriri prețului peste media de piață, (5) sau apelarea la compasiunea reclamantului.**

În cauza [Ramanauskas c. Lituaniei](#), CtEDO a stabilit că, atunci când inculpatul invocă faptul că a fost provocat să comită o infracțiune, instanța de judecată este obligată să examineze minuțios proba obținută astfel, or, potrivit art. 6 § 1 CEDO, orice probă obținută ca rezultat al provocării urmează a fi exclusă din dosar. În cazul unei alegații rezonabile de provocare, sarcina probării faptului că provocarea nu a avut loc, cade pe umerii autorităților. Potrivit CtEDO, examinarea judiciară trebuie să includă: **(1) motivele care au determinat operațiunea sub acoperire, (2) gradul de implicare al poliției în comiterea infracțiunii, (3) și natura oricărei incitări sau presiuni exercitate asupra reclamantului.**

În cauza [Morari](#), CtEDO a constatat că reclamantul a fost contactat în repetate rânduri de agentul sub acoperire. Atunci când dl. Morari a propus agentului sub acoperire să îl contacteze direct pe Z, primul a refuzat și dlui Morari i-a fost promis un câștig bănesc pentru a intermedia confecționarea pașaportului pentru T. În același timp, din materialele dosarului nu rezultă că infracțiunea ar fi avut loc fără intervenția autorităților (acestea nu dispuneau de informații că reclamantul a fost anterior implicat în producerea sau vânzarea documentelor false). CtEDO a menționat că aceste fapte erau suficiente pentru a constata violarea art. 6 § 1 CEDO. Totuși ea a analizat și cum instanțele de judecată au examinat argumentul dlui Morari cu privire la provocare. CtEDO a indicat că prima instanță a ignorat acest argument, iar instanțele superioare s-au limitat la constatarea faptului că reclamantul a fost primul care a sunat la telefonul din anunț.

De asemenea, instanțele au refuzat să audieze agenții sub acoperire, deși, în opinia CtEDO, acest lucru era crucial în circumstanțele cauzei date. Spre deosebire de alte operațiuni speciale, în acest caz reclamantul i-a vorbit în fața ambii agenți sub acoperire. În caz că identitate lor nu era adevărată, ei puteau fi audiați sub aceeași identitate, fără a divulga numele lor adevărat. CtEDO a subliniat că art. 6 CEDO cere audierea agenților sub acoperire cu privire la circumstanțele provocării, iar apărarea trebuie să aibă dreptul să le pună întrebări. Ca excepție, audierea ar putea să nu aibă loc, însă pentru aceasta urmează a fi aduse motive detaliate.

În fața CtEDO reclamantul a fost reprezentat de Vladislav GRIBINCEA și Nadejda HRIPTIEVSCHI, avocați în Chișinău.

This entry was posted on Tuesday, March 15th, 2016 at 1:34 pm and is filed under [News](#). You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. Both comments and pings are currently closed.

